

Onderwerp

Antwoorden raadsvragen beleidskader nieuwkomers – Thuis in Rheden

Datum 17 oktober 2025

Aan gemeenteraad

Van wethouder Hofstede

Technische vragen beeldvormende raadsessie van 7 oktober 2025

Vragen

*1. Portefeuillehouder **Hofstede** komt schriftelijk terug op de aantallen asielzoekers die de afgelopen jaren zijn doorgestroomd (op verzoek van de heer Kooijmans, VPR).*

Het afgelopen jaar zijn er 163 mensen door – of uitgestroomd op de locatie aan de Broekstraat 9 in Velp. Op dit moment verblijven daar 248 bewoners.

Uitstroom speelt bij verhuizen naar een woning, een koppeling met een andere gemeente (dit gebeurde voornamelijk in de beginmaanden) en vanwege een gegrond verzoek van een bewoner.

De gemiddelde doorstroom in alle opvanglocaties varieert sterk: van enkele maanden voor nareizigers tot meerdere jaren voor asielzoekers met langlopende procedures of statushouders die wachten op een woning.

*2. Portefeuillehouder **Hofstede** komt schriftelijk terug op de vraag over het onderzoek naar economische zelfstandigheid van vrouwen en hoe dit concreet wordt ondersteund in Rheden: blijft de gemeente ook monitoren als de man al een baan heeft gevonden en de vrouw nog niet (op verzoek van de heer Kolkman, VVD)*

In het algemeen geldt dat er in de begeleiding van nieuwkomers geen onderscheid gemaakt wordt in sekse of afkomst. In de activiteiten die worden aangeboden in de TGO worden waar nodig specifiek vrouwen uitgenodigd in een aparte groep (bijv. in de zwemvaardigheidslessen).

Tijdens de inburgering wordt er zoveel mogelijk ingezet op zelfstandigheid van vrouwen. Dit gebeurt o.a. bij de Module Arbeid Participatie (MAP). Daarnaast komt zelfstandigheid aan bod tijdens de PVT (het participatieverklaringstraject).

Ook worden statushouders tijdens het inburgeringstraject zoveel mogelijk gemonitord. Als een mannelijke partner een betaalde baan heeft en het gezin uit de bijstand is en de vrouwelijke partner nog onder de inburgeringswet valt, blijft de inburgeringsconsulent in contact met de vrouwelijke partner omdat die nog inburgeringsplichtig is.

De inwoner ontvangt geen begeleiding meer vanuit de gemeente als het gezin geen bijstand meer ontvangt en niet meer inburgeringsplichtig is. Dit geldt ook voor inwoners met een andere status die gebruik hebben gemaakt van de bijstand. Wel verwijzen de inburgeringsconsulenten indien nodig door naar het voorliggende veld denk dan aan Includio. Als er specialistische begeleiding nodig is dan schakelen zij met WMO. Daarnaast kunnen statushouders, de eerste vijf jaar ook nog terecht bij de spreekuren van Vluchtelingenwerk.

3. Portefeuillehouder **Hofstede** zegt toe schriftelijk terug te komen op de vraag of er eventuele boetes kunnen worden opgelegd gezien jurisprudentie en/of dit wel zin heeft (op verzoek van de heer Thijssen, GPR/B)

Hoewel in de Wet inburgering 2021 de verplichting staat om te beboeten wanneer inburgeringsplichtigen niet meewerken in het traject, is er sinds kort jurisprudentie die de wetsartikelen onverbindend verklaren. De gemeente kan daarom geen boetes meer opleggen aan inburgeringsplichtigen wanneer zij niet meewerken. Ook niet vanuit de Participatiewet. Hetzelfde geldt voor DUO: zij mogen geen boetes meer opleggen wanneer iemand niet binnen de termijn zijn inburgering haalt. Het ministerie van SZW beziet momenteel de mogelijkheden om de wet zo aan te passen dat handhaving wel mogelijk wordt.

De stok achter de deur is dat een statushouder geen sterkere verblijfsvergunning (bijv. permanente status) of Nederlanderschap van verkrijgen wanneer hij/zij niet is ingeburgerd. Ook bestaat er een kans dat de IND de status intrekt, hiervoor kijkt de IND echter naar de persoonlijke situatie. Deze consequenties van het niet halen van de inburgering benoemen wij waar nodig in de contacten met de inburgeringsplichtigen.

De aantallen zijn nog niet in beeld, aangezien we pas sinds 2022 de regie hebben over de inburgering (per ingang van de Wet inburgering 2021) en de inburgeringstermijn van de meesten nog niet verlopen is. Overigens is de verwachting vanuit de praktijk dat het slechts mondjesmaat (praktisch niet) voorkomt dat iemand zijn inburgering niet haalt, met name omdat onder de nieuwe Wet er ook een route is waar inburgeraars niet een bepaald taalniveau geacht worden om te halen (maar waar ze wel de taal op hun niveau leren, leren over de Nederlandse maatschappij en waar ze veel participatie-uren maken).

Daarnaast worden inburgeraars gewezen op het feit dat inburgeren hen toekomstperspectief biedt en dat we, ook vanuit het uitkeringsregime, van hen verwachten dat ze inburgeren. De meeste mensen zijn dan ook gemotiveerd om het te halen.